

POLITIHØGSKOLEN

Politidirektoratet
Postboks 8051 Dep
0031 OSLO

NORWEGIAN POLICE UNIVERSITY COLLEGE

Deres referanse:

Vår referanse:
2017/03834-4 008

Sted, Dato
Oslo, 15.09.2017

HØRINGSSVAR - NOU 2017:5 EN PÅTALEMYNDIGHET FOR FREMTIDEN (PÅTALEANALYSEN)

Det vises til e-post 12. mai 2017 fra Justis- og beredskapsdepartementet om utsending av påtaleanalyseutvalgets rapport på høring. Politidirektoratet har i e-post 31. mai bedt om at Politihøgskolens høringsuttalelse sendes via direktoratet.

I høringsbrev av 5. mai s.å. anmoder departementet om høringsinstansenes vurdering av utvalgets 21 tiltak og ev. andre temaer som burde vært omtalt, gitt utvalgets mandat. Politihøgskolens høringsuttalelse er begrenset til de deler av rapporten og tema/tiltak som direkte berører Politihøgskolens kjerneområder.

Kapittel 13 – Utvalgets vurdering av påtalemyndigheten i politiet

Politihøgskolen vil innledningsvis knytte noen bemerkninger til påtaleanalyseutvalgets generelle vurderinger av de eksisterende utdanningstilbud.

Grunnoplæringen for påtalejuristene er et omfattende opplæringsprogram hvor både ansvaret, organiseringen, gjennomføringen og kostnadene er lagt til arbeidsgiver. Påtaleanalysen peker på at en konsekvens av denne organiseringen innebærer til dels store lokale forskjeller i hva som tilbys nyansatte påtalejurister og videre at dette fører til ulik utøvelse av rollen som påtalejurist.

Politihøgskolen mener at en naturlig følge av de vurderinger som gjøres i påtaleanalysen vil være å utrede mulighetene for å tilby en spesialisering av funksjonen som påtalejurist, allerede i det ordinære utdanningsløpet for jurister. Per i dag har man utdanningstilbud i påtalerett og politirett ved Universitetet i Bergen. Utdanningstilbudene er imidlertid knyttet til de rettslige rammene og ikke knyttet til selve funksjonen påtalejuristene har som leder av etterforskningen.

Politihøgskolen mener derfor at det vil være naturlig at rammene for et slikt nytt utdanningstilbud vurderes av Politihøgskolen i samarbeid med ett, eller flere av universitetene som tilbyr master i rettsvitenskap og Riksadvokaten. Et slikt funksjonsrettet utdanningstilbud bør slik Politihøgskolen ser det, omfatte de juridiske tema fra de allerede eksisterende utdanningstilbudene i politi- og påtalerett, i tillegg til egne tilpassede tema fra de etablerte

POLITIHØGSKOLEN

Pb.5027 Majorstuen, 0301 Oslo
Slemdalsveien 5
Tlf: 23 19 99 00 /Faks: 23 19 99 01
Org. nr: 974 761 017 / Giro: 7694.05.08335
www.phs.no /postmottak@phs.no

Avdeling Bodø

Pb. 6004, 8002 Bodø
Universitetsalleen 1
Tlf: 23 19 99 00
Faks: 75 58 80 30

Utdanningssenter Kongsvinger

Pb. 100, 2201 Kongsvinger
Motjernsvegen
Tlf: 23 19 99 00
Faks: 62 82 59 50

Justissektorens kurs- og øvingssenter Avdeling Stavern

Pb. 204, 3291 Stavern
Fredriksvern Verft
Tlf: 23 19 99 00
Faks: 33 20 61 00

spesialiserte etterforskningsutdanningene som tilbys etterforskere i politiet.

Det fremstår som et paradoks at etterforskerne i politiet gjennom etterforskningsløftet får en kompetanseheving i etterforskningsfaget, samtidig som påtalejuristen som skal lede etterforskningen, i liten grad har fått tilsvarende tilbud. Et uttrykt mål om å styrke hele straffesakskjeden lar seg, etter Politihøgskolens syn, vanskelig nå uten også å omfatte et målrettet tilbud til de som skal lede etterforskningen.

Fordelene knyttet til at juristene tilbys en slik funksjonsrettet utdanning allerede i det ordinære utdanningsløpet, vil være å sikre at juristene i større grad vil ha et likt utgangspunkt når de trer inn i rollen som påtalejurist enn tilfellet er i dag. De lokale forskjellene som er i det eksisterende opplæringstilbudet, vil bli redusert, eller falle bort, da den lokale opplæringen i større grad vil være knyttet til politiets systemer enn til selve funksjonen som påtalejurist.

For påtalejuristene vil et slikt tilbud gjøre at de kan spesialisere seg mot rollen i studiesituasjonen som en del av, eller tillegg til masterutdanningen og ikke slik tilfellet er i dag, at det må tas i tillegg til den ordinære porteføljen i arbeidssituasjonen. Etter Politihøgskolens syn vil en slik mulighet til å spesialisere seg allerede i det ordinære utdanningsløpet også føre til en faglig styrking og et større fokus knyttet til funksjonen som påtalejurist allerede under utdanningen.

Endelig vil etableringen av et slikt utdanningstilbud også løfte ansvaret og kostnadene knyttet til utdanningen fra arbeidsgiver.

En eventuell fremtidig etablering av et slikt utdanningstilbud vil skape behov for å avklare ordninger og overgangsordninger for de som allerede er i påtalemyndigheten og for de som i fremtiden gjennomfører masterutdanningen uten å velge å ta et slikt utdanningstilbud. Både frem til utdanningen er etablert, og for de som rekrutteres i fremtiden uten å ha tatt utdanningen, vil det være behov for et opplæringstilbud, men det må antas at målgruppen i fremtiden som en konsekvens av en slik utdanning vil bli mindre.

Politihøgskolens anbefaling vil være at de som i fremtiden ikke har en slik utdanning, følger en modell lik den som foreligger i dag, men med de endringer som følger videre i høringsuttalelsen.

Kapittel 9 Kompetanse – 9.5 Grunnopplæring

Det er riktig som det fremheves i påtaleanalysen, at den obligatoriske etterutdanningens hovedinnhold i det ytre, i liten grad er endret og følger anbefalingene fra Sjøvold-rapportene. Det gis i påtaleanalysen en svært kortfattet beskrivelse av den obligatoriske etterutdanningen ved Politihøgskolen, som i stor grad later til å bygge videre på Lenth-rapporten (2006) og ikke er et resultat av en grundigere gjennomgang av innholdselementene i dagens obligatoriske etterutdanning for påtalejuristene. Påtaleanalysen tar også i liten grad for seg at studentevalueringene er svært gode på denne etterutdanningen. Det må være sentralt i en vurdering av etterutdanningstilbudet at kursdeltakerne, som i stor grad nylig har avsluttet en masterutdanning, i sin evaluering viser en stor grad av tilfredshet med etterutdanningstilbudet. Studentevalueringene er svært positive både i forhold til relevans for arbeidet og etterutdanningens faglige og pedagogiske innhold.

Det ligger naturligvis en klar begrensning i at studentene kun er samlet i 3 uker på Politihøgskolen. Dette setter rammer for både bredd og dybde i enkelte temaer. Samtidig er det slik at studentene både får elementer fra etterforskningsfagene fra bachelorutdanningen og videreutdanningene i etterforskning. Dette skjer både gjennom at studentene får tradisjonelle forelesninger, men også gjennom at de får nettbaserte leksjoner. Politihøgskolen har gjennom vektingene av disse temaene søkt i større grad å sette fokus på funksjonen som leder av etterforskningen.

Når det gjelder selve gjennomføringen av etterutdanningene er det riktig at Politihøgskolen bruker en stor grad av eksterne forelesere og at andelen med egne ansatte som benyttes som forelesere varierer mellom 10-30 prosent. Dels er dette begrunnet i at Politihøgskolen ønsker å benytte faglige spydspisser fra Riksadvokaten, Oslo Statsadvokatembeter, Kripos og Rettsmedisinsk institutt. Dels er det begrunnet i at det i en så mangefasert utdanning også er kompetansebehov som ligger utenfor Politihøgskolens kjernekompetanse. I forbindelse med samlingen gjennomføres en «aktor-uke» der deltagerne gjennomgår og forbereder en reell sak med aktor, normalt fra Oslo Statsadvokatembete, og følger sakens behandling i retten. Aktoruken alene bidrar til at Politihøgskolens benyttelse av egne ressurser i utdanningen er begrenset med mer enn 30 prosent. For Politihøgskolen er imidlertid innholdet og kvaliteten i utdanningen det sentrale temaet, og ikke andelen av egne ansatte som benyttes i undervisningen.

Politihøgskolen deler i det øvrige oppfatningen av de svakheter og bekymringer som kommer frem i påtaleanalysen knyttet til grunnopplæringen. Politihøgskolen vil derfor anbefale en omlegging av strukturen i grunnopplæringen innenfor rammene av dagens modell.

15 Tiltak

Tiltak 2 - Kompetanse

Den lokale opplæringen

Det bør utvikles et ensartet lokalt opplæringstilbud, der det er naturlig at Politihøgskolen bidrar til gjennomføringen etter modell av det som gjøres innen etterforskningsfeltet i dag. Det innebærer at opplæringen organiseres og gjennomføres lokalt, men at Politihøgskolen bidrar med innholdselementer og en overordnet struktur av opplæringstilbudet. En slik modell og en organisering med fagledere både hos statsadvokatembetene og i politidistriktene, vil sikre en likere gjennomføring med hensyn til både omfang og innhold, enn tilfellet er i dag.

Den regionale opplæringen

Politihøgskolen vil foreslå at aktorruken flyttes fra den sentrale delen av grunnopplæringen ved Politihøgskolen til den regionale opplæringen. Dette vil gi flere fordeler. For det første vil forholdene legges bedre til rette for et bedre læringsutbytte for den enkelte deltager enn tilfellet er i dag. En regional gjennomføring vil sikre at det blir en tettere oppfølging av den enkelte deltager gjennom at man reduserer antall deltagere fra rundt 30 til at man får oppfølging alene eller i mindre grupper. Videre vil statsadvokatembetene stå friere til å velge hvilke saker man ønsker å benytte som utgangspunkt for læring enn man gjør i dag, hvor tidspunktet for samlingen i stor grad begrenser hvilke saker som kan benyttes. Endelig vil deltagerne ha bedre muligheter til å følge saken tettere, også på etterforskningsstadiet enn tilfellet er i dag, noe som også vil bidra til i å legge til rette for økt forståelse av funksjonen som leder av etterforskningen.

Den sentrale opplæringen

En endring av organiseringen og innholdet i grunnopplæringen som foreslått, sikrer at tematikken som bygger på Sjøvold-rapportene behandles likt, gjennom at større deler av den teoretiske grunnopplæringen vil bli behandlet i den lokale delen av opplæringsløpet. Gjennomføres også akторуken regionalt, vil dette gi større fleksibilitet i forhold til den tematikken som behandles i den sentrale del av gjennomføringen ved Politihøgskolen. Det innebærer at den sentrale opplæringen kan bygge videre på utbyttet av en mer ensartet lokal opplæring og akторуken. En slik organisering vil skape fleksibilitet i den sentrale opplæringen i forhold til behov for fleksibilitet for aktuelle tema og et større fokus på funksjonen som leder av etterforskningen enn tilfellet er etter dagens modell.

Tiltak 5 - Økt bruk av forskning i straffesaksbehandlingen

En etablering av en ny funksjonsrettet utdanning tilpasset masterutdanningen for jurister vil innebære et mer robust fagmiljø, slik at Politihøgskolen i større grad kan møte de forventningene som fremkommer i påtaleanalysen knyttet til økt bruk av forskning i straffesaksbehandlingen. Det vil være naturlig, innenfor rammene av et fritt og uavhengig forskningsmiljø, at en har et tett samvirke med den øverste leder av påtalemyndigheten for å utvikle forskningen knyttet til straffesaksbehandlingen videre.

Med hilsen

Nina Skarpenes

Rektor/sjef Politihøgskolen

Jorunn Lindholt

Seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.

Saksbehandler:

Seksjonsleder Ivar Flø, telefon: 23 19 97 69